

Poigravanje sa civilnim društvom

U NVO sektoru tvrde da Vlada nastavlja da ignoriše populaciju osoba sa invaliditetom time što je ukinula savjet za brigu o tim osobama, a kako sada stvari stoje ko zna kada će biti konstituisano novo tijelo

Potpredsjednik crnogorske Vlade i ministar pravde **Duško Marković** prilikom otvaranja konferencije posvećene pravima seksualnih manjina u Danilovgradu izjavio je da je potvrda uspješnog suočavanja države sa izazovima diskriminacije osnivanja vladinog Savjeta za zaštitu od diskriminacije. Zvaničnici Vlade zaboravili su da napomenu stranim diplomatama i javnosti da odluka o obrazovanju tog tijela, usvojena krajem jula, nije stupila na snagu niti je savjet konstituisan. Smisao i operativnost novog mehanizma nije ni provjerena u praksi, a Vlada se njime već hvali. Kako stvari stoje to tijelo i neće biti skoro osnovano. Zbog toga u NVO sektoru, kažu da Vlada nastavlja da ignoriše populaciju osoba sa invaliditetom (OSI).

„Organizacije koje okupljaju OSI bile su iznenađene kada su iz medija saznale da je Vlada Crne Gore osnivanjem novog antidiskriminatornog savjeta ustvari ukinula raniji Savjet za brigu o osobama sa invaliditetom.

IZNENADILA IH VIJEST IZ MEDIJA: Milan Šaranović

Ministar rada i socijalnog staranja, koji je njime predsjedavao, o toj odluci

nije konsultovao članove Savjeta iz Pokreta OSI, ukupno nas pet, niti se takav epilog na bilo koji način nagovještavao“, kaže za *Monitor* **Milan Šaranović**, član Savjeta.

U Savezu slijepih Crne Gore odluku Vlade o ukidanju Savjeta za brigu o OSI takođe vide kao diskriminaciju. **Fadil Mučić**, izvršni direktor Saveza, podsjeća da se taj Savjet angažovao na strateškoj i akcionoj integraciji, socijalnoj i obrazovnoj inkluziji, profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju, finansiranju i ostalim pitanjima važnim za OSI i njihove organizacije. Mučić je uvjeren da Vlada treba da uvaži jedinstven stav OSI organizacija upravo zbog njihovog društvenog i političkog značaja i nesumnjive zasluge i rezultata u prošlosti.

Bez ovih organizacija, u izostanku institucionalne brige, u mnogim sektorima od životnog značaja, osobe s invaliditetom bi bile ne samo diskriminisane, već i potpuno zanemarene i zaboravljene, potisnute i zaboravljene na društvenu marginu, kao balast za-

jednice i neželjeni teret“, kaže Mučić.

NVO koje okupljaju OSI reagovala su jedinstvenije nego ikada. Sve do jedne, bez izuzetka, bilo da djeluju na nacionalnom ili lokalnom nivou, kaže **Aleksandra Popović**, program menadžerka u Udruženju paraplegičara Crne Gore.

Iz Kabineta premijera Vlade OSI pokret je obaviješten da formiranje Savjeta za zaštitu od diskriminacije neće značiti prestanak dobre prakse brige o OSI „s obzirom na to da će ovaj Savjet na prvoj sjednici formirati posebnu radnu grupu čiji će zadaci i sastav biti isti kao što su bili zadaci i sastav Savjeta za brigu o licima sa invaliditetom, a kojom će predsjedavati ministar rada“.

Ukupno 75 OSI organizacija poručilo je premijeru **dr Igoru Lukšiću** da novi prijedlozi iz njegovog kabineta predstavljaju svođenje položaja osoba sa invaliditetom na mnogo niži nivo. U OSI pokretu su uvjereni da predložena radna grupa nije adekvatan odgovor na potrebu unaprjeđenja položaja osoba s invaliditetom i implementacije Strategije za integraciju osoba s invaliditetom u društvo, akcionih planova, Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom, Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i drugih propisa bitnih za ovu populaciju. Po njima, Savjet za brigu o licima s invaliditetom pruža mogućnost osobama s invaliditetom da preko izabranih predstavnika učestvuju u kreiranju politika u oblasti inva-

UKIDANJE SAVJETA – DISKRIMINACIJA: Fadil Mučić

lidnosti, tako što se bavi cjelokupnim položajem, promocijom i zaštitom, te unaprjeđenjem položaja OSI, a ne samo

ZABRINJAVAJUĆE PORUKE

Sociološkinja **Marina Vujačić**, odnedavno izvršna direktorka Udruženja mladih s hendikepom Crne Gore, konstatuje da je posljednjih godina postignuto značajno poboljšanje položaja OSI. Međutim, kaže ona, sve pada u vodu kada kontinuirano izostaje konsultovanje OSI u procesima i politikama koje se direktno njih tiču. Navodi i konkretne primjere.

„Dijalog je izostao kada se planirala kampanja protiv diskriminacije koju je vodilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Propuštena je prilika da se javnost pozove na odsustvo diskriminacije prema OSI na osnovu, recimo, vizuelne prezentacije uspješnih, realnih, primjera iz naše populacije. Ignorisanje se nastavlja odlukom Vlade da ukine Savjet za brigu o licima s invaliditetom. Taj čin vlasti suprotan je Konvenciji UN o pravima osoba s invaliditetom koja dijalog i konsultovanje vidi kao imperativ. Dva mjeseca Vlada nikako da organizuje obećani sastanak sa OSI pokretom. Mislim da su sve to zabrinjavajuće poruke“.

Vujačić trenutne poteze vlasti vidi kao želju da se što prije dobije nova faza pristupanja EU, a bez pozitivnih promjena i napretka u svakodnevnom životu.

zabranom diskriminacije ove populacije.

Pokret OSI naišao je na snažnu podršku svih kredibilnih NVO iz oblasti ljudskih prava. One su, uključujući i LGBT Forum Progres, ocijenile da je vladina odluka o obrazovanju Savjeta za zaštitu od diskriminacije donijeta bez konsultacija i da predstavlja korak nazad u odnosu na praksu koja se postepeno razvijala između Vlade i civilnog društva. Pozvali su Vladu da povuče tu odluku.

Andrija Đukanović u znak protesta što je sporna odluka Vlade usvojena bez dijaloga sa grupama koje okupljaju OSI zatražio je hitnu sjednicu Savjeta za saradnju Vlade Crne Gore i nevladinih organizacija čiji je inače član.

„Kolege iz državnih organa nisu najavili ovu odluku zbog čega se kod javnosti stvorio utisak da je u pitanju tajna vladina operacija kako bi se kod međunarodne javnosti, u očekivanju datuma pregovora, stvorio utisak da se vlast uspješno nosi sa izazovima diskriminacije“, kaže Đukanović za *Monitor*.

Predsjednik Savjeta **Mirsad Bibović**, sekretar Ministarstva vanjskih poslova, podsjeća Đukanović, sazvaio je sredinom septembra sjednicu kako bi se Savjet u hitnom postupku odredio prema, kako se kaže, predlogu odluke o obrazovanju Savjeta za zaštitu od diskriminacije.

„Ovo znači da je Vlada zapravo odustala od ranije odluke, iz jula ove godine, o obrazovanju Savjeta za zaštitu od diskriminacije. Vlada je proces vratila na početak priznajući niz grešaka u saradnji sa civilnim društvom“, zaključuje Đukanović.

ERSTE Stiftung

*Education of Roma/Ashkali/Egyptian population journalist
This project has been supported by ERSTE Foundation*

Da pretjeranom optimizmu nema mnogo mjesta brzo su se uvjerali lideri OSI pokreta. Smatrajući da Savjet za brigu o osobama sa invaliditetom i dalje postoje članovi ovog tijela ispred NVO sektora uputili su zahtjev ministru rada i socijalnog staranja **Suadu Numanoviću** da zakaže sjednicu ovog tijela. Odgovoreno im je da ministar ne može sazvati sjednicu „nepostojećeg tijela”.

Nakon toga NVO sektor je uspio da sa dnevnog reda sjednice Savjeta za saradnju Vlade i NVO, sazvane po hitnom zahtjevu Vlade, skine izjašnjavanje o predlogu odluke o obrazovanju Savjeta za zaštitu od diskriminacije dok predsjednik Vlade ne obavi konsultacije sa predstavnicima organizacija koje se bave pitanjima osoba sa invaliditetom.

Istraživač kršenja ljudskih prava **Aleksandar Zeković** potvrdio je *Monitoru* da je sa potpredsjednikom Markovićem i generalnim sekretarom Vlade **Žarkom Šturanovićem** imao, kako kaže, veoma konstruktivne razgovore o daljem razvijanju vladine anti-diskriminatorne prakse. Novi prijedlog odluke je mnogo kvalitetniji u odnosu na raniju verziju. Ali i za njega je ključni korak u deblokadi procesa dijaloga između Vlade i OSI pokreta jer upravo ishod tog razgovora, kaže Zeković, obavezuje ostatak civilnog društva. „NVO koje okupljaju OSI ključni su i najrazvijeniji segment civilnog društva, pa im Vlada mora pristupiti sa posebnim uvažavanjem”, kaže Zeković.

U novom predlogu vladine odluke povećana je participacija OSI predstavnika, predviđena afirmativna mjera za predstavnika NVO koja okuplja LGBT populaciju, definisano članstvo predstavnika reprezentativnog sindikata i NVO iz oblasti ljudskih prava, obrazovanja i rodne ravnopravnosti, predviđeno učešće Ombudsmana i formirana je stalna Komisija za brigu o OSI kojom predsjedava ministar.

Kabinet premijera još nije kontaktirao OSI pokret.

Biljana ALKOVIĆ

HERCEGNOVSKE PLAŽE NIČIJA BRIGA

Slika naše kulture

Plaže u Herceg Novom koje nemaju zakupce ne održava niko do sami posjetioci, odnosno kupaci. O njima treba da brine *Čistoća*, koja se ne spušta na plažu, već smeće odnosi odozgo, iz kontejnera. Da stvar bude jasnija, ove plaže se ne nalaze u zabiti već u strogom centru grada

Hercegnovske plaže u turističkoj podsezoni uglavnom su zapuštene i prljave. Nakon odlaska turista, na njih se niko ne obrće. One su, s kesama smeća i različitog otpada, slika naše kulture. Dok stručnjaci upozoravaju da usljed erozije neke crnogorske plaže nestaju, niko ne obraća pažnju na još jedan važan faktor – mogućnost zaraze.

NEMOGUĆA MISIJA: Jedini mjesec kada se domaći kupaci mogu razbaškariti na svojim plažama je septembar. Upravo tada je najljepše more, s najmanje zagađenja, a plaže nijesu pretrpane ležaljka i suncobranima. Na žalost, u tom intervalu nemoguća je misija pronaći djelić plaže u higijenski ispravnom stanju.

Milorad Zogović iz Niša, žali se da je njegova omiljena plaža u Meljina ma neuredna i prljava. Pokazuje nam gomile smeća koje je svojom rukom sakupio čisteći plažu na Lalovini. Isti slučaj je s pojedinim plažama u Novom. Ljudi samostalno skupljaju otpad, koji nemarni i nevaspitani posjetioci

ostavljaju za sobom. Norveški turisti su prošle zime organizovano čistili plažu ispod Titove vile u Igalu i odnosili vreće smeća u kontejner.

Penzionerke, sestre iz Novog Sada, **Stevka Nikolić** i **Marija Glušac**, zgrožene su slikom plaže uz gradsko šetalište *Pet Danica*, na kojem stoluju boce, plastične čaše i po koji špric. Plaše se za djecu koja se mogu povrijediti i zaraziti.

Sličan je slučaj i s plažom uz sami tunel. U obližnjoj pivnici tulumari se do duboko u noć, pa se na kraju veći dio pijane ekipe seli na tu plažu, gdje piju, lome boce i neometano pjevaju. Jutro plažu zatiče zatrpanu smećem.

U Igalu čitavom dužinom obale, od *Nautilusa* do rijeke Sutorine, odbačeni suncobrani i ležaljke, polomljene stolice.

UGOVORI ZALUDU: Iz JP *Morsko dobro*, kažu da je „održavanje čistoće na kupalištima jedan od imperativa i, pored obezbjeđivanja svih uslova za bezbjednost kupaca, druga najvažnija ugovorna obaveza korisnika